

Iedere provincie bouwt op vakspecialisten!

Mkb-aannemers willen kunnen bouwen op de provincie!

Een sterke regionale economie wordt mede vormgegeven door een betrokken provincie die investeert en meedenkt met mkb-aannemers in bouw en infra en zorgt voor continuïteit. Dan komen kennis, innovatiekracht, vakmanschap en kwaliteit tot hun recht. Provincies dragen bij aan een goed vestigingsklimaat, ruimte voor bedrijvigheid, investeringen in infrastructuur, uitbreiding en facilitering van elektriciteitsnetten, klimaatbestendige omgeving en het verlenen van milieuvergunningen. Cruciaal voor maatschappelijke opgaves als woningbouw, verduurzaming, klimaatverbetering, renovatie- en transitieopgaves, bereikbaarheid, werkgelegenheid en welvaart in de provincie. Vakmanschap in combinatie met de innovatiekracht van mkb-aannemers maken dit samen met een daadkrachtige provincie mogelijk.

Met de Provinciale Statenverkiezingen in zicht, biedt Aannemersfederatie Nederland Bouw & Infra (AFNL) de provincies een handreiking met concrete beleidssuggesties. Wij hopen dat deze in het provinciale beleid worden opgenomen en we samen met de politiek deze uitdagingen kunnen aan- en oppakken.

1. Arbeidsmarkt en onderwijs

De krapte op de arbeidsmarkt is één van de grootste belemmeringen voor economische groei, verduurzaming, vermindering woningnood, borging waterveiligheid en ontwikkeling en digitalisering van innovaties. Technieken en maatschappelijke opgaves veranderen en kennis en vaardigheden zijn van het grootste belang om kwaliteit en vakmanschap te kunnen blijven garanderen. Gemeentes en arbeidsmarktregio's hebben een belangrijke taak in het arbeidsmarkt- en onderwijsbeleid. Maar provincies kunnen als verbinder en aanjager een sleutelrol spelen in het versterken van de aansluiting tussen onderwijs, scholing en arbeidsmarkt. Het is belangrijk om juist op provinciaal niveau partijen bijeen te brengen en krachten, middelen en initiatieven te bundelen.

- Draag zorg voor uniforme en aansluitende regionaal gespreide vakopleidingen samen met ondernemers, onderwijsinstellingen, gemeenten en UWV, zodat partijen elkaar ook beter weten te vinden en middelen effectiever worden ingezet.
- Investeer in technisch beroepsonderwijs en behoud van vakopleidingen – ook kleinschalige- in iedere regio.
- Stimuleer praktijkleren, om- en bijscholing en leven lang ontwikkelen en daarmee het behoud van vakkrachten en stimuleer zij-instroom.
- Benut onbenut arbeidspotentieel door gerichte begeleiding naar werk en maak daar middelen voor vrij.
- Besteed bijzondere aandacht aan vaardigheden die nodig zijn voor digitalisering, AI, energietransitie en technologische innovatie in het licht van circulaire- en duurzaamheidsopgaves.

2. Infrastructuur en bereikbaarheid

Nieuwe woningbouwlocaties komen alleen van de grond als ze bereikbaar zijn en de infrastructuur is aangelegd. Voor de leefbaarheid en economische vitaliteit van provincies is het essentieel om infrastructuur strategisch aan te leggen, te onderhouden en gericht uit te breiden, zowel boven als onder de grond.

Een groot deel van de Nederlandse infrastructuur, zoals bruggen, viaducten, sluizen, riolering en wegen, uit de jaren vijftig en zestig nadert inmiddels het einde van zijn technische levensduur, terwijl onderhoud jarenlang onvoldoende prioriteit heeft

gehad. De provincie vervult hierin als één van de infrastructuurbeheerders een sleutelrol.

- Versnel besluitvorming over onderhoud en vervanging van wegen, bruggen, viaducten, sluizen en riolering en waarborg de bereikbaarheid tijdens het onderhoud door inschakeling van regionale mkb-bedrijven, die als geen ander de lokale en regionale omstandigheden kennen.
- Betrek ondernemers vroegtijdig bij planvorming en kijk of er bijvoorbeeld in bouwteams kan worden gewerkt en besteed mkb-vriendelijk aan.
- Stem infrastructuurplannen en woningbouwplannen op elkaar af, waarbij al in de planfase klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit leidend en dus geen sluitpost zijn.

3. Aanbesteden

Provincies staan de komende jaren voor complexe uitdagingen op het gebied van gebiedsontwikkeling, onderhoud en vervanging van grote infrastructurele werken, energie-infrastructuur, uitbreiding defensie, klimaatadaptatie en digitalisering. Bij aanbestedingen zullen provincies concurreren met gemeenten, waterschappen, netbeheerders, het Rijk, en andere opdrachtgevers om dezelfde schaarse aannemers en goede technische professionals (vakmanschap). Professioneel opdrachtgeverschap wordt voor provincies daarbij steeds belangrijker.

- Anticipeer op de nieuwe Europese aanbestedingsregels door procedures nu al zo eenvoudig mogelijk te maken en houden zonder overbodige administratieve lasten. En betrek regionale ondernemers vroegtijdig bij planvorming en werk in bouwteams. Hiermee wordt voorkomen dat indirecte kosten van projecten alsmat stijgen en soms zelfs de kosten van het daadwerkelijk geleverde project/product overtreffen.
- Publiceer meerjarige investerings- en opdrachtenagenda's en spreid onderhoud in de tijd, ook al zou daardoor sommig onderhoud iets eerder worden uitgevoerd dan strikt noodzakelijk.
- Hanteer proportionele eisen en verdeel de risico's eerlijk.
- Stimuleer innovatiegerichte aanbestedingen. Langlopende contracten stimuleren efficiency en innovaties en maken deze ook financieel beter haalbaar.
- Maak opdrachten toegankelijk voor mkb-bedrijven, beperk onnodige administratieve lasten
- Zorg dat SROI (Social Return on Investment) ook voor het mkb praktisch en behapbaar blijft en zowel voor ondernemers als werknemers/leerlingen ook op langere termijn perspectief biedt.

4. Woningbouw en vergunningverlening

Tegelijkertijd is in Nederland ruimte nodig voor infrastructuur, energie, woningbouw, water, klimaat, natuur, defensie en bedrijven. Provincies zullen daarin samen met het Rijk en gemeenten keuzes moeten maken. De woningbouwopgave komt niet van de grond zonder bouwlocaties. Door de regie op regionale programmering bepalen provincies via omgevingsvisies waar gebouwd kan worden en wanneer. En vergunningverlening bepaalt in hoge mate of ondernemers kunnen investeren, verduurzamen, bouwen en uitbreiden. Hiervoor zijn duidelijke, afgestemde en werkbare keuzes nodig. Provincies moeten daarom hun rol als opdrachtgever van omgevingsdiensten nadrukkelijk benutten om vergunningverlening voorspelbaar, praktisch en uniform te maken.

- Maak realistisch haalbare plannen voor bouwlocaties en betrek daar nadrukkelijk 'straatjes erbij' (EIB-onderzoek) bij. Veel perspectief ligt bij kleinschalige uitbreidingen aan de randen van steden en dorpen waar relatief lage

verwervingskosten kunnen worden gecombineerd met beperkte ruimtelijke investeringen doordat deze worden aangesloten op bestaande voorzieningen.

- Stuur omgevingsdiensten aan op duidelijke prestaties en zorg voor uniforme toepassing van regelgeving.
- Betrek ondernemers bij vooroverleggen bij planvorming.
- Zorg voor voorspelbare en haalbare doorlooptijden.
- Werk met vaste aanspreekpunten voor ondernemers.

5. Oplossing stikstofdossier

Stikstof is een provinciaal pijnpunt als het gaat om het verlenen van vergunningen voor bouw en infra, investeringen, natuur en werkgelegenheid, dat snel moet worden opgelost. Mkb-aannemers hebben behoefte aan duidelijkheid, ontwikkelruimte en juridisch houdbare oplossingen. Aannemersfederatie Nederland trekt daarin samen met MKB-Nederland/VNO-NCW op.

- Tref gebiedsgericht concrete maatregelen die emissies verlagen om verslechtering van de natuur te voorkomen en natuurherstel te bevorderen.
- Betrek het bedrijfsleven structureel bij de uitwerking van die maatregelen, zodat praktische oplossingen centraal staan en nieuwe belemmeringen worden voorkomen.
- Koppel natuurherstel en natuurbeheer aan ontwikkelruimte.
- Zorg binnen de provinciale rol voor transparante keuzes over beschikbare ontwikkelruimte voor natuur, landbouw, woningbouw, infrastructuur.
- Voorkom generieke vergunningstops en maak in plaats daarvan juist vergunningverlening weer mogelijk waar dat kan.
- Werk samen met Rijk, gemeenten, ondernemers en natuurorganisaties.

6. Water en klimaatadaptatie

Voor de provincie is en wordt water (afvoer, toevoer en buffering) steeds belangrijker voor economische ontwikkeling. Beschikbaarheid van water is een randvoorwaarde voor een sterke provinciale economie. Nieuwe aansluitingen of uitbreiding van bestaande aansluitingen, worden in verschillende provincies nu al geweigerd. Provincies moeten daarom ruimte reserveren voor nieuwe en bestaande drinkwaterbronnen in hun ruimtelijke plannen. Daarnaast is het cruciaal dat zij de vergunningverlening voor de ontwikkeling van nieuwe bronnen versnellen. Adequate ruimtelijke inbedding van klimaatrisico's is nodig om te zorgen dat wonen, werken en investeren ook op langere termijn verantwoord mogelijk blijven. Provincies moeten die keuzes vastleggen in hun ruimtelijke plannen.

Een goede waterkwaliteit is noodzakelijk voor natuur, gezondheid en een toekomstbestendige economie. Provincies hebben een belangrijke rol om samen met medeoverheden en vergunningverleners te zorgen voor duidelijkheid en zekerheid bij het bedrijfsleven op het gebied van indirecte lozingen, toezicht en handhaving.

- Zorg voor voldoende beschikbaarheid van water voor de economie, ook voor vaarwegen/transport over water, in balans met het watersysteem.
- Versnel vergunningverlening voor nieuwe drinkwaterbronnen. Investeer in zoetwaterberging en waterbeschikbaarheid.
- Werk samen met mkb-aannemers aan de aanleg van wateropvang- en bergingen en betrek ondernemers tijdig bij de plannen.
- Voorkom dat de kosten van water voor bedrijven sterk stijgen; zet de inkomsten uit de heffingen in waarvoor ze bedoeld zijn, zoals waterbesparing of klimaatadaptatie.

7. Aanpak netcongestie

Netcongestie vormt inmiddels één van de grootste knelpunten in Nederland. De provincies hebben middelen om energiehubs te faciliteren. Ook verlenen zij vergunningen bij uitbreiding van de netten. Zonder voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet lopen investeringen in woningbouw, verduurzaming, bedrijventerreinen en uitbreiding en innovatie vast. AFNL trekt hierin samen op met MKB-Nederland/VNO-NCW.

- Wijs versneld locaties aan voor transformatorstations, kabeltracés en energie-infrastructuur.
- Versnel vergunningprocedures voor energieprojecten.
- Ondersteun collectieve oplossingen zoals groepscontracten.
- Verbind energie-infrastructuur nadrukkelijk aan economische ontwikkelagenda's.
- Faciliteer energiehubs op bedrijventerreinen.
- Stel oude aansluitingen van bijv. vertrokken ondernemingen in de zware industrie slim opnieuw beschikbaar.
- Stimuleer batterijsystemen en lokale opslag.

Mkb-aannemers in bouw en infra willen graag met provincies samenwerken aan de opgaven waar provincies voor staan. Aannemersfederatie Nederland vraagt provincies niet zozeer om nieuwe zaken, maar om duidelijke en consistente keuzes, een voorspelbaar beleid, het tempo te verhogen en samen te werken aan een sterke regionale economie. Een sterke provincie ontstaat niet vanzelf. Dit vraagt om provincies die ruimte geven aan ondernemers, investeren in uitvoeringskracht en samen met ondernemers bouwen aan welvaart, innovatie, weerbaarheid en toekomst bestendige economische groei in die provincie. Mkb-aannemers willen samen met provincies kunnen bouwen. Hopelijk willen provincies bouwen op het vakmanschap van het mkb. Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra denkt en werkt graag mee aan de oplossingen waar de provincie voor staat.

Wie vormen de Aannemersfederatie

Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra (AFNL) is de koepelorganisatie van kleine en middelgrote aannemersbedrijven in bouw en infra. De aangesloten brancheorganisaties in bouw en infra vertegenwoordigen zo'n 3.200 bedrijven met 40.000 medewerkers. Belangrijkste kenmerk van deze mkb-bouw- en infrabedrijven is hun vakmanschap en expertise, waarmee zij veelal de kern vormen van het gehele bouwproces. De mkb-aannemersbedrijven zijn letterlijk en figuurlijk de handen en voeten van de bouwplaats. Zij werken midden in de samenleving, in stad, dorp en regio, veelal met vakmensen uit die regio.

De Aannemersfederatie kent drie pijlers; mkb-hoofdaannemers, mkb-infra-bedrijven en gespecialiseerde aannemers. Zij werken in de volgende branches: boorbedrijven, burgerlijke & utiliteitsbouwbedrijven, dak-, gevel- en gebouwschilspecialisten, grond-, weg-, waterbouw-, groen- en infrabedrijven, isolatiebedrijven, sloop- en asbestverwijderingsbedrijven, steiger-, hoogwerk- en betonbekistingbedrijven, straatwerkbedrijven, tegelwerkbedrijven, timmerindustrie en -fabrikanten en wapeningsbedrijven.

Voor nadere informatie:

Aannemersfederatie Nederland Bouw & Infra (AFNL)
De Smalle Zijde 20a, 3903 LP Veenendaal
T: 0318 – 54 49 00, E: secretariaat@aannemersfederatie.nl
www.aannemersfederatie.nl

Rielèn van der Hoek, Hoofd politiek beleidsbureau AFNL
T: 0318- 54 49 00, E: vanderhoek@aannemersfederatie.nl